

KANSALLINEN KOULUTUKSEN ARVIOINTIKESKUS (KARVI)

Arviointineuvosto

Aika	26.1.2023 klo 12.00
Paikka	Teams
Jäsenet	Bursiewicz Nikolas Hannula Mirja Ikola Päivi (12.20 alkaen) Koski Jouni (pj) Lounema Kati Lundmark Suvituuli (13.40 asti) Mikkilä-Erdman Mirjamajja Paloniemi Jarmo Päivrinta Terhi Rasinaho Kirsi Sarmola Jaakko Ubani Martin Wikström-Grotell Camilla
Asiantuntijajäsenet	Holsti Emma (14.16 asti) Toivanen Aliisa (14.16 asti) Fonsell Johanna
Esittelijä	Harri Peltoniemi
Johtoryhmän muut jäsenet	Kirsi Hiltunen Hannele Seppälä Helka Kekäläinen Salla Venäläinen
Henkilökunnan edustaja	Jaana Saarinen Marja-Liisa Saarilammi Mari Rökköläinen
Sihteeri	Marita Härmälä sijaisena Raisa Hievanen
Asiantuntijat	5 § Veera Hakamäki-Stylman, Paula Kilpeläinen 6 § Jani Goman, Johanna Kiesi, Paula Kilpeläinen 7 § Veera Hakamäki-Stylman, Raisa Hievanen 8 § Marita Härmälä

9 § Niina Rumpu ja ~~Eeva-Liisa Markkanen~~
10§ Tanja Laimi ja Saana Seppälä

1 § Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Jouni Koski avasi kokouksen klo 12.00.

2 § Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annetun asetuksen (1317/2013) 6 §:n mukaan arviointineuvosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan lisäksi läsnä on vähintään puolet muista jäsenistä. Arviointineuvoston kokous on laillisesti koollekutsuttu, kun sähköinen kokouskutsu on toimitettu seitsemän (7) vuorokautta ennen kokouksen ajankohtaa.

Esitys Todetaan kokous laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Esityksen mukaisesti.

3 § Kokouksen työjärjestys

Esitys Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös Esityksen mukaisesti.

4 § Pöytäkirjan tarkastajan nimeäminen

Arviointineuvoston päätöksen 1.12.2014 mukaan kokouksista pidetään pöytäkirjaa. Pöytäkirjan allekirjoittavat kokouksen puheenjohtaja ja pöytäkirjan tarkastaja sekä varmentaa sihteeri.

Esitys Valitaan arviointineuvoston kokouksen 26.1.2023_1/2023 pöytäkirjan tarkastaja. Vuorossa Paloniemi Jarmo.

Päätös Esityksen mukaisesti.

5 § Ammatillisen koulutuksen arvioinnit – tuloksia ja käynnistyviä hankkeita (Hiltunen)

Arviointineuvostolle esitellään kolme ammatillisen koulutuksen arviointihanketta:

- Näyttötoiminnan laadun selvitys – tulosten esittely
- Tutkintojärjestelmän kokonaisarviointi – hankesuunnitelman esittely
- Ammatillisen koulutuksen tuottama osaaminen suhteessa ammattikorkeakouluopintojen vaatimukseen -hankesuunnitelman esittely

Arvioinnit, joiden hankesuunnitelmia käsitellään ovat teema-arviointeja, jotka on toteutettu kehittäväen arvioinnin periaatteita noudattaen. Tästä esimerkkinä sidosryhmien ja arviointiin osallistuvien henkilöiden osallistaminen läpi arviointihank-

keen, monimenetelmäisyys ja kehittämisen tukeminen jo arviointihankkeen aikana. Arvioinneissa otetaan huomioon Karvin tiedonkeruita koskevat linjaukset muun muassa hyödyntämällä mahdollisuuksien mukaan valmiita aineistoja.

Kaikki esiteltävät arvioinnit tuottavat tietoa koulutuksen arviointisuunnitelman painopistealueisiin *Koulutusjärjestelmän toimivuuden lisääminen ja Oppimisen ja osaamisen kehittäminen*.

Esitys: Merkitään tiedoksi.

Päätös: Esityksen mukaisesti.

6 § Näyttötoiminnan laadun selvitys (Hakamäki-Stylman, Kilpeläinen)

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) on toteuttanut ammatillisen koulutuksen näyttötoiminnan laatua koskevan selvityksen vuonna 2022. Selvitys oli osa opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen yhteistyössä vuosina 2020–2022 toteuttamaa Oikeus osata -kehittämishjelmaa, jonka tavoitteena on varmistaa, että kaikki ammatillisessa koulutuksessa opiskelevat saavat hyvät perustaidot työtä, elämää ja elinikäistä oppimista varten sekä vankan ammattiosaamisen. Selvityksen tilasi Karvilta opetus- ja kulttuuriministeriö ja se sisällytettiin koulutuksen arviointisuunnitelmaan vuosina 2020–2023.

Kokonaisuudessaan selvityksen tavoitteena oli tuottaa tietoa siitä, miten hyvin ammatillisen koulutuksen 1.1.2018 voimaantullut lainsäädäntö toteutuu koulutuksen järjestäjien näyttötoiminnassa. Lisäksi selvityksen tavoitteena oli tuottaa tietoa näyttöissä osoitetuista oppimistuloksista. Selvitys tuotti tietoa koulutuksen järjestäjien näyttöjen suunnittelu-, toteuttamis- ja arviointikäytännöistä sekä näyttöjen arvostuksista. Lisäksi selvitys sisältää koulutuksen järjestäjien näyttötoiminnan keskeiset vahvuudet ja kehittämistarpeet, joita koulutuksen järjestäjät voivat hyödyntää näyttötoimintansa kehittämisessä.

Selvitys toteutettiin ilman erillisiä tiedonkeruita ja siinä hyödynnettiin Karvin ja muiden tahojen toteuttamien arviointien ja selvitysten tuloksia, Koski-rekisteriä sekä kansallisia amis- ja työelämäpalautteita.

Kysymyksiä neuvostolle:

- Miten Karvi voisi edistää selvityksen tulosten vaikuttavuutta sekä kansallisella että paikallisella tasolla?
- Mitkä tuloksista ovat mielestänne sellaisia, joita olisi hyvä nostaa erityisesti esille tuloksista viestittäessä?

Esitys Arviointiasiantuntija Veera Hakamäki-Stylman ja johtava arviointiasiantuntija Paula Kilpeläinen esittelevät selvityksen päätuloksia. Merkitään tulokset tiedoksi.

Päätös Esityksen mukaisesti.

7 § Ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän arviointi (Goman, Kiesi, Kilpeläinen)

Liite 1. Ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän arviointi, hankesuunnitelma

Ammatillisessa koulutuksessa viime vuosina toteutetuilla uudistuksilla on pyritty siihen, että koulutus vastaisi aiempaa paremmin työ- ja elinkeinoelämän, yksilöiden ja yhteiskunnan yhä nopeammin muuttuviin osaamistarpeisiin. Ammatillisten tutkintojen osaamisperusteisuutta ja tutkinnon osiin perustuvaa rakennetta on vahvistettu. Tutkintojen määrää on vähennetty ja tutkintoja laaja-alaisesti. Tutkintojärjestelmän kehittämisprosesseja on uudistettu osaamistarpeiden ennakointia, koulutuksen ja työelämän vuorovaikutusta sekä tutkintojen perusteiden laadinnan ja päivittämisen prosesseja uudistamalla.

Koulutuksen arviointisuunnitelmaan (2020–2023) sisältyvässä tutkintojärjestelmän kokonaisarvioinnissa selvitetään, miten toimivia tutkintojärjestelmän kehittämisprosessit ovat työelämän, yksilöiden ja yhteiskunnan muuttuviin osaamistarpeisiin vastaamiseksi sekä millaisia vahvuuksia ja kehittämisen tarpeita näissä prosesseissa on. Lisäksi tuotetaan tietoa tutkintojärjestelmän toimivuudesta ja siitä, mitkä tekijät tutkintojärjestelmässä edistävät ja rajoittavat koulutuksen saavutettavuutta ja osaamisen kehittämistä opinto- ja urapolun eri vaiheissa.

Arvioinnissa selvitetään eri toimijoiden näkemyksiä ja hyödynnetään olemassa olevaa tilasto-, rekisteri- ja arviointitietoa. Tietoa hankitaan muun muassa opetus- ja kulttuuriministeriöstä, Opetushallituksesta, työelämätoimikunnilta sekä koulutuksen järjestäjiltä. Myös opiskelijajärjestöjä osallistetaan työskentelyyn arviointiprosessin eri vaiheissa käymällä keskustelua hankesuunnitelman viimeistelyvaiheessa ja arvioinnin toteutusvaiheessa. Aineistojen analysoinnin perusteella tehdään johtopäätöksiä tutkintojärjestelmän ja sen kehittämisprosessien toimivuudesta ja annetaan suosituksia näiden edelleen kehittämiseksi. Arvioinnin tulokset ja kehittämisuositukset jaetaan eri toimijatahoille ja niistä käydään keskustelua arviointitulosten vaikuttavuuden tukemiseksi.

Kysymys arviointineuvostolle: Millaisia kriittisiä menestystekijöitä tutkintojärjestelmän kehittämisen prosesseissa on, joihin arvioinnissa kannattaisi keskittyä?

Esitys

Arviointineuvos Jani Goman, arviointiasiantuntija Johanna Kiesi ja johtava arviointiasiantuntija Paula Kilpeläinen esittelevät hankesuunnitelman. Arviointineuvosto hyväksyy osaltaan hankesuunnitelman, jonka johtaja hyväksyy arviointineuvostoa kuultuaan.

Päätös

Esityksen mukaisesti.

8 § Ammatillisen koulutuksen tuottama osaaminen suhteessa ammattikorkeakouluopintojen vaatimuksiin - hankesuunnitelman esittely (Hakamäki-Stylman, Hievanen)

Liite 2. Ammatillisen tuottama osaaminen -hankesuunnitelma

Osana Koulutuksen arviointisuunnitelmaa 2020–2023 Karvi arvioi ammatillisen koulutuksen tuottamaa osaamista suhteessa ammattikorkeakouluopintojen vaatimuksiin. Ammatillinen perustutkinto, ammattitutkinto tai erikoisammattitutkinto antaa tutkinnon suorittajalle jatko-opintokelpoisuuden korkeakouluopintoihin. Opintopolkuja toiselta asteelta korkeakoulutukseen on kehitetty viime vuosina aktiivisesti muun muassa opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmissä. Ammatillisen koulutuksen osalta kehittämistyötä on linjannut merkittävästi Valmiina valintoihin II -työryhmäraportti, jossa käsiteltiin ammatillisen koulutuksen aiempaa parempaa hyödyntämistä korkeakouluvalinnoissa. Samaan aikaan korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030-työssä ja Koulutuspoliittisessa selonteossa on asetettu tavoitteeksi korkeakoulutettujen nuorten aikuisten osuuden nouseminen 50 prosenttiin ikäluokasta. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää sitä, että myös entistä useampi ammatillisen tutkinnon suorittanut jatkaa opintojaan ja korkeakoulussa.

Toteutettavan arvioinnin keskeisenä tavoitteena on tuottaa kokonaiskuva ja tietoa ammatillisen koulutuksen tuottamasta osaamisesta ja valmiuksista suhteessa ammattikorkeakouluopintojen vaatimuksiin sekä näitä edistävästä ja estävästä tekijöistä. Lisäksi tuotetaan tietoa siitä, miten ammattikorkeakoulut tukevat opinnoissa menestymistä sekä tunnistavat ammatillisen koulutuksen taustalla tulevien opiskelijoiden vahvuuksia ja haasteita. Aihetta tarkastellaan kolmesta näkökulmasta:

- Ammatillisen koulutuksen järjestäjät
- Ammattikorkeakoulut
- Opiskelijat

Arvioinnin loppuraportti julkaistaan vuodenvaiheessa 2023–2024.

Arvioinnissa tuotettavalla tiedolla ja jo arvioinnin aikaisella vuoropuhelulla eri toimijaryhmien välillä pyritään edistämään sujuvia siirtymiä joko ammatillisesta koulutuksesta suoraan tai työelämästä erityisesti ammattikorkeakouluopintoihin sekä lisäämään ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulutuksen eri toimijoiden keskinäistä ymmärrystä. Soveltuvien osien arvioinnin tuloksia voidaan hyödyntää myös kehitettäessä opintopolkuja ammatillisesta koulutuksesta yliopistoihin.

Kysymyksiä arviointineuvostolle: Arvioinnissa on suunniteltu kerättävän tietoa ammatillisen koulutuksen taustan omaavilta ammattikorkeakouluopiskelijoilta haastatteluilla. Mitä teemoja haastatteluissa tulisi painottaa?

Esitys

Arviointiasiantuntijat Veera Hakamäki-Stylman ja Raisa Hievanen esittelevät hankesuunnitelman. Arviointineuvosto hyväksyy osaltaan hankesuunnitelman, jonka johtaja hyväksyy arviointineuvostoa kuultuaan.

Päätös

Esityksen mukaisesti.

9 § Yleissivistävän koulutuksen arvioinnit – kahden hankkeen tuloksia ja yhden hankesuunnitelman käsittely (Venäläinen)

Arviointineuvostolle esitellään kolme yleissivistävän koulutuksen eri vaiheissa olevaa arviointihanketta:

- Saamen kielten etäopetuspilotin arviointi, tulokset
- Kiusaamista ehkäisevien sekä hyvinvointia ja työrauhaa parantavien menetelmien arviointi, tulokset
- Kehittävä arviointi maahanmuuttotustaisten oppilaiden koulunkäyntivalmiuksia tukemassa toimenpideohjelmassa (KIEPPI), hankesuunnitelma

Arvioinneissa tuotetaan tietoa tällä hetkellä ajankohtaiseen koulutuspoliittiseen keskusteluun erityisesti etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen lisäämisen ja toimivuuden näkökulmasta, maahanmuuttotustaisten oppilaiden koulunkäyntivalmiuksien tukemisen näkökulmasta sekä koulukiusaamisen ehkäisemisen näkökulmasta. Arviointeja voi tarkastella myös arviointitoiminnan kehittämisen kannalta, sillä kaikissa on hyödynnetty uudenlaisia arviointiaineiston hankkimis- tai analysointitapoja.

Arvioinnit tuottavat laajasti tietoa Karvin eri painopisteisiin:

- Saamen kielten etäopetuspilotin arviointi: *Yhdenvertaisuuden edistäminen*
- Kiusaamista ehkäisevien sekä hyvinvointia ja työrauhaa parantavien menetelmien arviointi: *Koulutusjärjestelmän toimivuuden lisääminen, Jatkuvan kehittämisen tukeminen sekä Yhdenvertaisuuden edistäminen*
- Kehittävä arviointi maahanmuuttotustaisten oppilaiden koulunkäyntivalmiuksia tukemassa toimenpideohjelmassa (KIEPPI): *Yhdenvertaisuuden edistäminen, oppimisen ja osaamisen kehittäminen sekä koulutusjärjestelmän toimivuuden edistäminen painopisteisiin*

Esitys: Merkitään tiedoksi

Päätös: Esityksen mukaisesti.

10 § Saamen etäopetuspilotti, arvioinnin tulokset (Härmälä)

Liite 3. Saamen kielten etäyhteyksiä hyödyntävän opetuspilotin arviointi (2022)

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) arvioi saamen etäopetuspilotin toimintamallia vuonna 2022. Arviointi toteutettiin opetus- ja kulttuuriministeriön erillisrahoituksella osana Karvin arviointisuunnitelmaa vuosille 2020–2023, missä se liittyi painopistealueeseen yhdenvertaisuuden edistäminen. Arvioinnin hankesuunnitelma käsiteltiin arviointineuvostossa 22.12.2021 ja hyväksyttiin 4.1.2022. Arviointi tuottaa tietoa 1.8.2018–31.8.2023 järjestettävän etäopetuspilotin toimivuudesta opetuksen järjestäjien, koulujen, opettajien ja oppilaiden näkökulmista.

Arvioinnissa selvitettiin opetuksen saavutettavuutta, opetuksen pedagogisten tavoitteiden toteutumista ja etäopetuspilotissa käytetyn rahoitusmallin toimivuutta. Arviointiaineisto kerättiin kuulemisin, kyselyin ja haastatteluin, joihin osallistui opetuksen järjestäjiä, kouluja, oppilaita, huoltajia ja etäopetuspilotin hanketyöntekijöitä. Lisäksi

havainnoitiin eri saamen kielten oppitunteja. Kehittävän arvioinnin mukaisesti arviointiin osallistettiin sellaisia toimijoita ja sidosryhmiä, joilla on näkemys saamen opetuksen nykytilasta saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella sekä rooli siihen liittyvässä tulevassa kehittämistyössä. Arvioinnin tulosten pohjalta laadittiin kehittämissuosituksia saamen kielten etäopetuspilotin jatkosta päättämistä silmällä pitäen. Kehittämissuosituksissa pohdittiin myös etäopetuspilotissa käytettyjen toimintatapojen laajempaa hyödyntämismahdollisuutta esimerkiksi muiden uhanalaisten kielten opetuksessa.

Raportti luettavissa 18.1.2023 Karvin sivuilla ja eDuunissa.

Kysymyksiä arviointineuvostolle: Miten ja missä etäopetuspilotissa käytettyä toimintamallia voitaisiin hyödyntää laajemminkin? Miten ohjaajan rooli tulisi määritellä, jotta ohjaajan resurssointi ei kuormittaisi kouluja liikaa, mutta varmistaisi kuitenkin oppilaiden oikeuden ohjaajaan saamen kielten oppituntien aikana?

Esitys

Johtava arviointiasiantuntija Marita Härmälä esittelee arvioinnin päätulokset. Merkitään tulokset tiedoksi.

Päätös

Esityksen mukaisesti.

11 § KIUSA-arviointi tulokset (Rumpu, Markkanen)

Liite 4. Kiusaamista ehkäisevien sekä hyvinvointia ja työrauhaa parantavien menetelmien arviointi. Keskeisimmät tulokset seitsemästä arvioidusta menetelmästä. Tiivistelmät 10:2022

Liite 5. Arvioinnin kehittämissuosituksiset

Karvi toteuttaa kiusaamista ehkäisevien sekä hyvinvointia ja työrauhaa parantavien menetelmien arvioinnin vuosina 2021–2023. Arviointi on kirjattu osaksi Koulutuksen arviointisuunnitelmaa vuosille 2020–2023. Arviointi on osa opetus- ja kulttuuriministeriön toimenpideohjelmassa kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi. Arvioinnin hankesuunnitelma esiteltiin arviointineuvostolle 23.3.2021. Alkuperäisen OKM:n ohjeistuksen mukaisesti arviointiin tuli perustaa toimielin, joka arvioi varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa käytössä olevia kiusaamisen vastaisia menetelmiä. Neuvoston kanssa käydyn keskustelun jälkeen korvattiin toimielin nimi suunnittelu- ja arviointiryhmä nimityksillä. Myöhemmin OKM:n kanssa käydyn keskustelun jälkeen arviointi päätettiin kohdistaa vain perusopetuksessa käytössä oleviin kiusaamisen vastaisiin menetelmiin. Karvin johtaja hyväksyi suunnitelman näiden muutosten jälkeen 7.10.2021.

Arviointi tuottaa tietoa eri menetelmien hyvistä käytänteistä ja toimintatavoista sekä tuo esiin niitä kohtia, joihin sekä menetelmää käyttävien koulujen että menetelmää koordinoivan tahon kannattaa kiinnittää huomioita, jotta menetelmä toimisi toivotulla tavalla. Arvioinnin tarkoituksena ei ole asettaa arvioitavia menetelmiä vastakkain tai vertailla niiden paremmuutta, vaan tuoda tietoa menetelmien toimivista käytänteistä ja kehittämiskohteista.

Karvi järjesti syksyllä 2021 avoimen haun kaikille niille toimijoille, jotka ovat kehittäneet perusopetuksessa käytössä olevan kiusaamisen vastaisen menetelmän.

Menetelmällä tarkoitetaan tässä arvioinnissa erilaisia kiusaamisen vastaisia toimintamalleja ja ohjelmia, joilla on määritelty vastuutaho menetelmän organisointiin, kehittämiseen ja seurantaan. Menetelmä voi kohdistua joko kiusaamisen ehkäisyyn, siihen puuttumiseen tai kiusaamisen jälkihoitoon. Kiusaamisen ehkäisy ohella menetelmä voi vahvistaa myös koulujen työrauhaa ja kouluhyvinvointia. Hakemuksia saatiin 27, joista seitsemän kiusaamisen vastaista menetelmää valittiin mukaan arviointiin. Menetelmät olivat Gutsy Go, K-0, KiVa Koulu, Oulun tunne- ja turvataitokasvatus, Tukioppilastoiminta, Verso-sovittelu ja Vänelevsverksamheten.

Arviointiin mukaan valitut kiusaamisen vastaiset menetelmät ovat erilaisia niin tavoitteiltaan, vaikutusmekanismeiltaan kuin toimintatavoiltaan. Arvioinnissa on pyritty huomioimaan kunkin menetelmät omat lähtökohdat, viitekehys ja tavat määritellä kiusaaminen. Arvioinnin toteuttamiseksi muodostettiin kolme läpileikkaavaa teemaa, joiden kautta menetelmiä arvioitiin; käytettävyys, juurrutettavuus ja tuloksellisuus. Teemojen määrittelyssä on hyödynnetty viimeaikaisia tutkimustietoja, joiden mukaan vaikuttavilla kiusaamisen vastaisilla menetelmillä on tiettyjä yhteisiä tekijöitä.

Arviointiaineisto koostui arvioinnissa mukana olleiden kiusaamisen vastaisen menetelmien tekemästä itsearvioinnista, menetelmän käyttöön liittyvistä ohjeista ja materiaaleista sekä kouluille toteutetusta kyselystä, jossa koulujen henkilöstö, oppilaat ja huoltajat arvioivat sekä yleisesti koulun kiusaamisen vastaista toimintaa että yhtä arvioinnin kohteena ollutta menetelmää. Koulujen henkilöstöltä saatiin vastauksia 245, oppilasvastauksia 12 081 ja huoltajavastauksia 2 111. Lisäksi täydentävää aineistoa kerättiin ryhmähaastatteluilla koulujen henkilöstöltä ja oppilailta. Kehittävän arvioinnin ajatus korostui erityisesti aineistonkeruussa, jossa korostui monimenetelmäisyys. Arvioitujen menetelmien vastuutahojen kanssa käytiin myös yhteisiä keskusteluja arvioinnin alussa sekä tulosten tulkinnan jälkeen. Yhteisten keskustelujen nähtiin lisäävän kehittävän arvioinnin osallistavuutta ja vuorovaikutuksellisuutta erityisesti avoimuuden ja luottamukseen perustuvan vuorovaikutuksen kautta, jossa arviointiin osallistuva voi avoimesti kertoa sekä onnistumisistaan että kehittämiskohteistaan.

Arviointitulosten mukaan koulut soveltavat menetelmiä ja linkittävät niitä toisiinsa eri tavoin. Lähes kolmasosa kouluista ilmoitti omissa kouluissa käytettäväksi ensisijaiseksi kiusaamisen vastaiseksi menetelmäksi useamman kuin yhden tietyn menetelmän. Tästä syystä koulun kiusaamisen vastaisen työn arviointi pelkästään käytettävän menetelmän perusteella on vaikeaa. Koulujen omalla toimintakulttuurilla on suuri merkitys kiusaamisen vastaisessa työssä, eikä se aina kiteydy koulun käytössä olevaan menetelmään. Vaikka koulujen henkilöstö, oppilaat ja huoltajat ovat pääosin tyytyväisiä kiusaamisen vastaiseen työhön, tarvitaan jatkuvaa toimintatapojen kehittämistä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että myös hienovaraiseen, epäsuoraan kiusaamiseen puututaan johdonmukaisesti.

Menetelmien käytettävyyttä lisäsivät arvioinnin mukaan selkeät ohjeet sekä helpokäyttöiset ja koulun käyttöön sopivat materiaalit. Menetelmien käytettävyys koettiin vahvemmaksi kouluissa, joissa arvioidun menetelmän rooli nähtiin merkittävänä koulun kiusaamisen vastaisessa työssä, joko ennaltaehkäisyssä tai siihen puuttumisessa.

Menetelmien juurtumista kouluun edesauttoivat arvioinnin mukaan menetelmän käyttöön sitoutunut henkilöstö, johdon tuki sekä menetelmän sitominen osaksi koulun muuta toimintaa ja hyvinvointityötä. Valitettavan monessa koulussa menetelmän käyttö oli kuitenkin vain muutamien henkilöiden vastuulla, jolloin menetelmän juurruttaminen koulun arkeen oli haastavampaa. Myös menetelmän käytön jatkuvuus koulussa on tällöin vaarassa mahdollisten henkilöstövaihdosten vuoksi. Kouluissa, joissa käytetyn menetelmän rooli kiusaamista ennaltaehkäisevässä työssä oli selkeä, oli menetelmän juurtuminen vahvempaa.

Kiusaamisen vastainen työ vaatii kouluilta jatkuvaa tilanteiden seuraamista, toiminnan arvioimista sekä kehittämistä. Arviointitulosten mukaan menetelmän käytön arviointi ja toiminnan kehittäminen oli kuitenkin monessa koulussa vähäistä. Vaikka menetelmää olisi koulussa toteutettu pitkään ja sen toiminnot juurtuneet osaksi arkea, on tärkeää, että toimintaa muistetaan arvioida systemaattisesti ja kehittää eteenpäin.

Kysymyksiä arviointineuvostolle: Ovatko arvioinnin kehittämisseuraukset mielestänne toimivia? Miten koulujen kiusaamisen vastaista työtä tulisi jatkossa arvioida?

Esitys Merkitään tulokset tiedoksi.

Päätös Esityksen mukaisesti.

12 § Kehittävä arviointi maahanmuuttotasaisten oppilaiden koulunkäyntivalmiuksia tukemassa toimenpideohjelmassa (KIEPPI), hankesuunnitelma (Venäläinen, Laimi, Seppälä)

Liite 6. Kieppi-hankkeiden arvioinnin hankesuunnitelma

Karvi toteuttaa kehittävän arvioinnin hankkeille, jotka osallistuvat opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen käynnistämään maahanmuuttotasaisten oppilaiden oppimis- ja koulunkäyntivalmiuksia perusopetuksessa tukevaan toimenpideohjelmaan vuosina 2022–2024.

Toimenpideohjelman tavoitteena on vahvistaa erityisesti perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 maahanmuuttotasaisten oppilaiden opetuskielen taitoa, koulunkäyntivalmiuksia sekä perustaitoja. Lisäksi tavoitteena on varmistaa sujuvat siirtymät valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen sekä edelleen toiselle asteelle. Erityisesti kiinnitetään huomiota vähäiset koulunkäyntivalmiudet omaavien maahanmuuttotasaisten oppilaiden perustaitojen vahvistamiseen.

Karvi toteuttaa valtionavustusta saaneiden hankkeiden kehittävän arvioinnin sitouttavan kouluyhteistyön mallia hyödyntäen. Keväällä 2022 Opetushallitus asetti haettavaksi valtion erityisavustuksen maahanmuuttotasaisten perusopetuksen oppilaiden opetuskielen taidon ja perustaitojen vahvistamiseksi sekä siirtymien tukemiseksi. Avustuksen suuruus oli 12 miljoonaa euroa ja sitä myönnettiin yhteensä 60 opetuksen järjestäjälle.

Arvioinnin tavoitteena on tukea hankemuotoisen kehittämistoiminnan vaikuttavuutta, tunnistaa hyviä käytänteitä ja jakaa osaamista. Arvioinnin avulla tuetaan muutosta ja edistetään pysyvien toimintamallien luomista. Arviointi kohdistuu ole-

massa oleviin ja hanketoiminnan avulla kehitettäviin käytänteisiin, opetusjärjestelyihin ja oppimisen tuen muotoihin, joiden avulla opetuksen järjestäjät ja koulut kehittävät maahanmuuttotaustaisten oppilaiden opetuskielen taitoa, koulunkäyntivalmiuksia ja perustaitoja. Lisäksi arviointi kohdistuu käytänteisiin, joilla edistetään sujuvia integraatiokäytänteitä valmistavasta opetuksesta perusopetukseen sekä toiselle asteelle. Arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota käytänteisiin ja kehittämistoimiin, joilla tuetaan heikommassa asemassa olevien ja vähäiset koulunkäyntivalmiudet omaavien maahanmuuttotaustaisten oppilaiden perustaitoja.

Osana kehittävää arviointia kartoitetaan, kuinka paljon Suomessa on tällä hetkellä perusopetuksen 7.–9. vuosiluokilla maahanmuuttotaustaisia oppilaita, joilla ei ole koulunkäyntitaustaa tai koulunkäynnin kannalta tarpeellisia perustaitoja. Lisäksi hankitaan tietoa maahanmuuttotaustaisista oppilaista, joiden koulunkäyntiä vaikeuttavat traumaperäiset ja neurologiset haasteet. Tämän kohderyhmän osalta selvitetään, miten haasteita tunnistetaan ja ennaltaehkäistään. Lisäksi selvitetään, kuinka perustaitojen (erityisesti lukutaito) kehittymistä seurataan kouluympäristössä 7.–9. vuosiluokilla niiden oppilaiden osalta, joilla on koulunkäyntiaikaa Suomessa vain 1–4 vuotta.

Arvioinnin tuloksista tehdään tiivistelmä, johon sisältyy toimenpidesuosituksia sekä paikalliselle että valtakunnalliselle tasolle.

Arviointi toteutetaan kehittävän arvioinnin viitekehystä hyödyntäen. Kehittävän arvioinnin tunnuspiirteitä ovat arvioinnin päämäärä- ja tulevaisuustietoisuus, osallistavuus ja vuorovaikutteisuus, menetelmällinen räätälöinti ja muutoksen tukeminen. Kehittävän arvioinnin keskeiset periaatteet otetaan huomioon arvioinnin kaikissa vaiheissa (kts. Taulukko 1 hankesuunnitelmassa).

Arviointi on kirjattu osaksi Koulutuksen arviointisuunnitelmaa vuosille 2020–2023. Arviointi tuottaa tietoa yhdenvertaisuuden edistämisen, oppimisen ja osaamisen kehittämisen sekä koulutusjärjestelmän toimivuuden edistämisen painopisteisiin.

Arviointiaineisto koostuu sekä määrällisestä että laadullisesta aineistosta. Määrällistä aineistoa kerätään kyselyiden avulla, jotka ovat suunnattu opetuksen järjestäjille. Laadullista aineistoa kerätään hankkeissa mukana olevien opetuksen järjestäjien edustajilta työpajoissa ja haastatteluissa.

Kysymykset arviointineuvostolle: Miten hanketoiminnan vaikuttavuutta voisi lisätä paikallisella tasolla? Miten mahdollistaa toiminnan jatkuvuus valtionavustuksen päättymisen jälkeen?

Esitys

Yksikön johtaja Salla Venäläinen ja arviointiasiantuntijat Tanja Laimi ja Saana Sepälä esittelevät hankesuunnitelman. Arviointineuvosto hyväksyy osaltaan hankesuunnitelman, jonka johtaja hyväksyy arviointineuvostoa kuultuaan.

Päätös

Esityksen mukaisesti.

13 § Tiedoksi

Valtioneuvoston yleisistunnon päätös 10.11.2022: Muutos neuvoston kokoonpanossa OKM 2022/79

Liite 7: Valtioneuvoston päätös 10.11.2022

Valtioneuvosto myöntää arviointineuvoston jäseneksi 10.6.2022-31.5.2023 nimite-
tetylle Matti Tujulalle eron 12.11.2022 lukien ja määrää hänen tilalleen samasta
päivästä lukien arviointineuvoston jäseneksi Suvituuli Lundmarkin 31.5.2023 asti.
Valtioneuvosto määrää arviointineuvoston jäseneksi 1.6.2024-31.5.2026 nimate-
tyn Anniina Sippolan tilalle Johanna Fonsellin.

Esitys

Merkitään tiedoksi ja noudatettavaksi.

Päätös

Esityksen mukaisesti.

Karvin lausunto Valtioneuvoston selonteosta oikeudenhoidosta

Liite 8: Karvin lausunto: Valtioneuvoston selonteko oikeudenhoidosta

Esitys

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Esityksen mukaisesti.

14 § Muut asiat

Karvin vuosina 2023–2024 valmistuvat arvioinnit

Yhteenvedo Karvin vuosina 2023–2024 valmistuvista arvioinneista on valmistunut ja
toimitetaan arviointineuvostolle 26.1. kokouksen jälkeen.

Arviointifoorumi

Karvin arviointifoorumi järjestetään 13.6.2023 kokopäivän tapahtuma. Neuvostolla
tulee olemaan merkittävä rooli foorumissa.

Tulevat kokoukset

Kokous 2: 20.2.2023 läsnäolokokous (etämahdollisuus)

Kokous 3: 23.3.2023 etäkokous

15 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.34. Seuraava kokous on 20.2.2023 klo
12.00 alkaen.